

NMT-praktijkrichtlijn

Verticale verwijzing

Een NMT-praktijkrichtlijn is een leidraad ten behoeve van de tandheeskundige praktijkvoering, zoveel mogelijk aangevuld met voorbeelden van formulieren, reglementen en informatie voor de patiënt, die de tandarts naar eigen inzicht kan aanpassen voor de eigen praktijk.

Uit stilistische overwegingen worden de aanduidingen 'hij/zij' en 'hem/haar' vermeden. Waar dit van toepassing is, worden met 'hij' en 'hem' beide geslachten bedoeld.

Nieuwegein, oktober 2002

Inhoud

De differentiatie van beroepsbeoefenaren binnen het tandheelkundig veld verruimt de mogelijkheid tot 'zorg op maat' in die zin dat de behandeling wordt verricht door de beroepsbeoefenaar die daarvoor qua opleiding en ervaring het meest geschikt is. Om te voorkomen dat dit leidt tot versplintering van zorg en daarmee tot verwarring bij de patiënt, is het noodzakelijk om onderling (beroepsbeoefenaren binnen het tandheelkundig veld) afspraken te maken over horizontale en verticale verwijzing en de te hanteren kwaliteitscriteria daarbij.

De NMT-praktijkrichtlijn 'Verticale verwijzing' is een leidraad bij het maken en vastleggen van onderlinge afspraken voor de verwijzing door een tandarts van een patiënt naar een tandarts-specialist.

Definitie

Verticale verwijzing is het doorsturen van een patiënt naar een tandarts-specialist voor een diagnosestelling en/of behandelplan en/of behandeling met betrekking tot de Orthodontie dan wel Mondziekten en kaakchirurgie.

Toelichting

Verwijzing naar de tandarts-specialist is een belangrijk onderdeel van de zorg die de tandarts zijn patiënten kan bieden. Per week wordt door een tandarts gemiddeld tweemaal verwezen naar een tandarts-specialist (orthodontist of kaakchirurg). Orthodontie en Mondziekten en kaakchirurgie zijn deelgebieden binnen de tandheelkunde van een dusdanige omvang en diepte dat de diagnostiek en behandeling op deze gebieden specifieke en diepgaande kennis vereisen. De kaakchirurg en de orthodontist hebben hiervoor na hun tandartsstudie dan ook een aparte opleiding doorlopen. Zij houden zich uitsluitend bezig met hun vakgebied en voeren daarnaast geen algemene tandheelkundige praktijk.

De verwijzing naar een tandarts-specialist kan voor de patiënt zeer veel consequenties hebben: diagnostisch onderzoek, langdurige behandelingen, operatieve ingrepen, kosten, eventueel ziekenhuisopname. Ook voor de gezondheidszorg als geheel heeft het verwijzen, de mate waarin en de wijze waarop dit gebeurt, grote financiële en organisatorische consequenties. Het is een taak van de tandarts dit verwijsproces te sturen en adequaat te laten verlopen. De tandarts vervult hierin een coördinerende rol. Daarvoor is een goede afstemming tussen tandarts en tandarts-specialist noodzakelijk. Naast een verwijsbrief is persoonlijk contact tussen tandarts en tandarts-specialist en het voorkomen van onnodige doublures van belang voor een optimale zorgverlening aan de patiënt.

In deze praktijkrichtlijn zijn de aspecten die van belang zijn voor een zorgvuldige, professioneel verantwoorde en patiëntvriendelijke verwijzing op een rij gezet met als doel een leidraad te bieden voor het verticale verwijzingsproces.

Werkwijze

Uitgangssituatie

Reden om tot verticale verwijzing over te gaan kan één van de volgende situaties zijn:

- De tandarts acht de tandarts-specialist beter toegerust en/of meer bekwaam op het betreffende deelgebied van de tandheelkunde.
- De tandarts heeft onvoldoende affiniteit met de betreffende behandeling.
- De patiënt vraagt zelf om verwijzing.

Verwijzing door de tandarts

- De tandarts zorgt voor een uitvoerige toelichting aan de patiënt (volgens gedragsregels 11 en 12). Tevens licht hij de patiënt in over de gang van zaken bij en na verwijzing, eventueel ondersteund met een patiëntenflyer (folder). Zonodig biedt hij gedurende het gehele behandeltraject de patiënt de gelegenheid tot het stellen van vragen.
- De tandarts betracht bij de door hem aanbevolen keuze de nodige zorgvuldigheid.
- De tandarts stelt zich zonodig op de hoogte van eventuele wachttijden bij de tandarts-specialist.
- De tandarts geeft schriftelijk de gevraagde hulpverlening aan. De omschrijving is zo gespecificeerd mogelijk. Te denken valt hierbij aan:
  - aard van de aandoening;
  - initiële diagnose/indicatiestelling;
  - reden van verwijzing (zie onder 'uitgangssituatie');
  - aard van de verwijzing: is er sprake van verzoek om diagnose/ indicatiestelling, afstemming behandelplan, een (eenmalige) specifieke deelbehandeling of een totale behandeling op het betreffende deelgebied van de tandheelkunde;
  - aanwezigheid aanvullende relevante informatie.

Kortom de tandarts is en blijft de tandheelkundige zorgverlener van de patiënt behoudens ten aanzien van de behandeling waarvoor de patiënt is verwezen.

De verwijzer vervult bij de verwijzing een coördinerende functie (spilfunctie).

Intake door tandarts-specialist

- De tandarts-specialist draagt zorg voor een optimale voorlichting aan de patiënt en vraagt instemming van de patiënt met de gemaakte behandelingskeuze (gedragsregels 11 en 12).
- Indien de tandarts-specialist een andere oplossing dan de gevraagde hulpverlening voor het probleem van de patiënt mogelijk acht, wordt de tandarts hiervan in kennis gesteld.
- De tandarts-specialist is verantwoordelijk voor de door hem uitgevoerde behandeling. De tandarts-specialist naar wie verwezen is, kan tot behandeling overgaan wanneer de patiënt is verwezen door een tandarts en er voldoende documentatie voor de betreffende behandeling aanwezig is.

Indien een patiënt niet is verwezen door zijn eigen tandarts of diens waarnemer dan zal de tandarts-specialist, in overleg met de patiënt, toch zorgdragen voor een correcte rapportage aan de eigen tandarts.

Terugverwijzing

- De tandarts-specialist naar wie verwezen is brengt schriftelijk verslag uit aan de tandarts van de patiënt en in geëigende gevallen ook aan de (huis)arts van de patiënt.
- De tandarts-specialist naar wie verwezen is, verwijst de patiënt na de behandeling terug naar zijn tandarts.
- Indien de tandarts-specialist een andere behandeling heeft uitgevoerd dan was aangegeven door de tandarts, dan dient hiervan de reden duidelijk te worden aangegeven in de rapportage.
- Na ontvangst van de rapportage geeft de tandarts zonodig verdere toelichting aan de patiënt over de uitgevoerde behandeling.
- De tandarts-specialist onthoudt zich jegens de patiënt van het geven van een mening/oordeel over het werk van de tandarts.

NB. Bij verwijzing van specifieke patiëntengroepen (moeilijk behandelbare kinderen, geriatrische patiënten, gehandicapten, etc.) kan de verwijzing veelal de gehele behandeling betreffen en kan in goed overleg worden afgesproken dat de verwijzer niet langer als spilfunctionaris optreedt. In dat geval vindt geen terugverwijzing plaats.

Vragen en klachten

Zorgverlener

- Indien één van de betrokkenen (tandarts c.q. tandarts-specialist) klachten heeft over de gang van zaken bij de verwijzing neemt hij in eerste instantie contact op met de betreffende collega. Hij onthoudt zich van commentaar tegenover de patiënt (vlg. gedragsregel 15).

Indien hij geen gehoor vindt bij zijn collega kan hij overwegen een klacht in te dienen bij de Regionale Beoordelingsraad.

Patiënt

- Indien de patiënt meer informatie wil ten aanzien van de tandheelkundige behandeling kan hij in eerste instantie hiervoor terecht bij zijn eigen tandarts, de tandarts-specialist of bij het Tandheelkundig Informatie Punt (TIP), telefoon 0900-2025012 (€ 0,25/minuut).
- Indien de patiënt een second-opinion wil vragen of een klacht over de tandheelkundige behandeling wil indienen, kan bij het TIP nadere informatie worden verkregen over de daartoe te volgen procedure.

• • • • •

Recht op informatie

Een verzoek van de patiënt om meer informatie betreffende de behandeling of over de mogelijkheid een second-opinion te vragen of een klacht in te dienen, dient door de tandarts-specialist c.q. de tandarts te worden gehonoreerd.

Wijze van totstandkomen

Bij het opstellen van deze praktijkrichtlijn is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Gedragsregels voor tandartsen;
- Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO, april 1995);
- Advies Capaciteit Mondzorg, aanbevelingen voor de korte en lange termijn (augustus 2000).

Voor informatie over deze praktijkrichtlijn kunt u contact opnemen met de afdeling Ledenservice van de NMT, Postbus 2000, 3430 CA Nieuwegein, telefoon 030-6076380.